Numărul 20 19 IULIE - 26 IULIE 1993 8 pagini 50 lei

OPINIA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național, editată de FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

PERENITATEA VALORILOR CULTURII *(II)

Prof.dr. AURELIAN BONDREA
PREȘEDINTELE FUNDAȚIEI "ROMÂNIA DE MÂINE"

Este de înțeles că valorile teoretice sunt elemente **intelectuale** ale conștiinței, pe când valorile sociale sunt elemente **active** ale vieții sociale. Așa că obiectul Sociologiei valorii **este relevarea elementului social al valorilor.** În vederea înțelegerii adecvate a proceselor vieții sociale se impune să fie sesizate valorile și scopurile sociale. Pentru a sesiza faptele sociale, omul trebuie să aibă conștiința **scopului,** numai prin această conștiință fiind posibilă fructificarea socială a valorilor în procesul de realizare a lor în raport cu un ideal, după care se măsoară toate celelalte valori. Idealul variază după societăți și după vremuri și, odată cu el, variază și valorile. Dincolo de aceste schimbări există un ideal suprem - **valoarea totală culturală** - care se constituie în principiu și criteriu al continuității și perenității valorilor. Înainte însă de a arăta modul cum se înfăptuiește acest ideal, trebuie menționat că activitatea socială, determinată de cauzalitatea socială, urmărește realizarea de valori noi, pune scopuri noi și impune norme noi pentru înfăptuirea scopurilor fixate. Procesul de realizare a valorilor se petrece în societate și se desfășoară conform unor scopuri realizabile. Procesul de creație a valorilor se desfășoară conform cauzalității sociale tocmai pentru că a cunoaște realitatea socială înseamnă a cunoaște cauzalitatea ei. Trăind în societate, omul nu **produce** cauzalitatea socială, ci o verifică. În procesul de transformare a societății, el își propune scopuri și își alege mijloace de înfăptuirea lor. **Realizarea** scopurilor sociale este procesul de **realizare** a valorilor. Trecerea omului de la realul prezent la unul dezirabil superior impune găsirea și întrebuințarea unor mijloace potrivite întru împlinirea scopurilor și întru afirmarea valorilor. Acestea nu-s, nimic mai mult, nimic mai puțin, decât **normele** de acțiune sau regulile create de indivizi pentru realizarea valorilor. Ele sunt reguli de acțiune socială pe care le convin membrii unui grup din convingerea necesității și eficienței lor. Ele sunt legate de convingerea oamenilor că numai ele trebuie să fie realizate și că orice altă formă de realizare a valorilor nu le este cu putință. În felul acesta, normele sunt rezultatul unei valorificări, sunt imperative sociale, se formează în practica social-istorică - în spații și timpuri deosebite, se dezvoltă o dată cu practica socială și își dovedesc valabilitatea în practica socială.

(Continuare în pag. 6)

PLEDOARIE pentru patriotism în știință

Acad. ȘTEFAN MILCU

Este unanim recunoscut că știința constituie o formă superioară de activitate umană ce aparține întregii umanități; o limitare "patriotică" în apartenența la un anumit stat sau națiune este o contradicție de fond. În același timp, fiind realizată de specialiști consacrați în această formă de activitate, inevitabil aceștia aparțin unei națiuni și au în consecință o patrie. Apare evidentă o problemă de interrelație, formulată lapidar de L. Pasteur într-un cunoscut aforism prin care, remarcându-se caracterul internațional al științei, se implică în crearea acesteia un creator ce are o patrie, a cărei apartenență generează o responsabilitate morală.

După opinia noastră, prin activitatea sa creatoare de înalt nivel spiritual, omul de știință trebuie să servească dezvoltarea mondială a științei fără a trăda responsabilitatea ce o are prin apartenența lui națională. Dobândirea unei capacități creatoare implică o îndelungată și complexă pregătire profesională, asigurată de învățământul superior, laboratoare, biblioteci și de conducerea formativă oferită de "maeștri" care transferă problema în orizontul științei, al metodelor de investigare, pentru receptarea și interpretarea corectă a rezultatelor, confruntarea lor cu rezultatele similare din actualitatea sau istoria disciplinei.

În formația unui om de știință este astfel investită, de națiunea căreia îi aparține, un considerabil fond în același timp economic și educativ, care trebuie să genereze o responsabilitate față de comunitatea națională care i-a permis formația și desfășurarea activității creatoare ce l-a promovat în permanența științei naționale și internaționale.

Cele două apartenențe nu se exclud, ci, dimpotrivă, pentru că adevărul în știință este unic. Implicația morală în relația dintre știință și patriotism este evidentă. Ea impune omului de știință să servească în primul rând dezvoltarea științei propriei lui țări și să nu întreprindă nimic împotrivă prin caracterul activității și al rezultatelor obținute.

Un comandant moral din cadrul cercetării științifice trebuie identificat în obligația omului de știință patriot de a restitui comunității naționale care l-a format și căreia îi aparține tot ce a investit în formația lui, depășind astfel amnezia unui orgoliu iluzoriu.

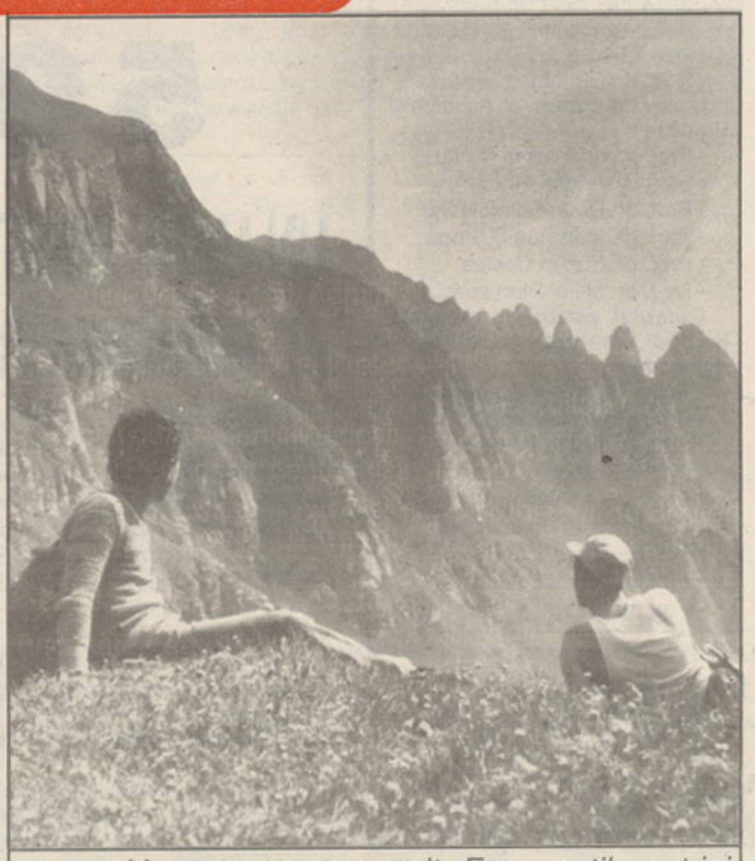

Vacanța mare a sosit. Frumusețile patriei își așteaptă admiratorii

10 MILIOANE DE OAMENI SUB PRAGUL SĂRĂCIEI!

Tranziția României la economia de piață reclamă studiul sărăciei și soluționarea problemelor pe care ea le implică în strânsă corelație cu asigurarea celorlalte cerințe ale dezvoltării. Definirea sărăciei constituie pasul cel mai important, decisiv în vederea elaborării măsurilor pentru micșorarea sărăciei. Buna definire a sărăciei condiționează nu numai nivelul pragului de sărăcie ales și, deci, proporțiile populației sărace, ci și creșterea economică. O definire nesatisfăcătoare a sărăciei, conducând la supraestimarea sau subestimarea acestui fenomen, poate afecta creșterea economică.

În cazul supraestimării sărăciei, aceasta ar impune creșterea artificială a populației sărace, ceea ce ar conduce la sustragerea de resurse care ar putea favoriza dezvoltarea - singura cale viabilă a combaterii sărăciei - și alocarea lor unei populații care nu este integral îndreptățită să primească o protecție, ca și populația realmente săracă. Dacă definirea sărăciei conduce la subestimarea populației sărace, aceasta înseamnă că resursele alocate pentru protecție vor fi insuficiente, lăsând o parte a populației în afara acestei protecții binemeritate, ceea ce va afecta pacea socială, liniștea necesară asigurării creșterii economice, progresului economic și social.

Trăsături caracteristice generale

Progresele realizate în cercetarea variatelor laturi ale sărăciei dau posibilitatea prezentării într-o formă sintetică a trăsăturilor indispensabile înțelegerii naturii fenomenului de sărăcie și anume: sărăcia este un fenomen deosebit de complex, material, social-politic, concret-istoric, cultural și de clasă; sărăcia constituie nu numai o insuficiență a resurselor economice, ci și o excludere social-politică; sărăcia are în inegalitate o bază de reproducere și de perpetuare a sa pe orice treaptă istorică de dezvoltare economică;

■ dr. Gheorghe RĂBOACĂ
dr. Iosif BATI
Institutul de cercetare științifică în domeniul muncii și protecției sociale

(Continuare în pag. 3)

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"
își prezintă candidaților
la concursul de admitere
pentru anul universitar
1993 - 1994.
Ample informații în paginile 4 - 5 și 8

COLEGIILE
REVISTEI "OPINIA NAŢIONALĂ"

Colegiul pentru reformă şi relansarea economiei naţionale:
- Acad. Alexandru Bârlădeanu
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof. dr. Constantin Ionete
- Prof. dr. Ivanciu Nicolae-Văleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Zamfir
- Prof. dr. Mircea Druc
- Prof. dr. Alexandru Albu
- Prof. dr. Mihai Părăluţă
- Prof. dr. Gheorghe Zaman

Colegiul pentru problemele ştiinţei şi învăţământului:
- Acad. Ştefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ştefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ştefan I. Ştefănescu
- Prof. dr. Liviu Maior
- Prof. dr. Grigore Brâncuş
- Prof. dr. Emil Tocaci
- Prof. dr. doc. Grigore Posea
- Prof. dr. Gheorghe Secară
- Prof. dr. G-ral (rez.) Emil Mihuleac
- Prof. dr. Ion Popescu Argeşel

Colegiul pentru problemele culturii şi artei:
- Acad. Eugen Simion
- Radu Beligan
- Grigore Vieru
- Paul Everac
- Dinu Săraru
- Prof. dr. Ion Dodu Bălan
- Prof. dr. doc. Alexandru Piru
- Prof. dr. Victor Giuleanu
- Prof. dr. doc. Alexandru Tănase

Colegiul pentru ideea naţională şi socială în România:
- Prof. dr. Aurelian Bondrea
- Prof. dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof. dr. Ioan Scurtu
- Adrian Păunescu
- Prof. dr. Ion Rebedeu
- Prof. dr. Ion Popescu
- Prof. dr. Gheorghe Cazan
- Prof. dr. Ion Tudosescu
- Prof. dr. Tiberiu Nicola
- Prof. dr. Virgil Constantinescu

Colegiul pentru doctrine politice şi probleme ale relaţiilor internaţionale:
- Valentin Lipatti
- Prof. dr. Florea Dudiţă
- Prof. dr. Mircea Nicolaescu
- Prof. dr. Marin Voiculescu
- Ion Mărgineanu
- Dan Lăzărescu
- Prof. dr. Ion Zară
- Prof. dr. Constantin Mecu
- Prof. dr. Marin Nedelea
- Prof. dr. Constantin Vlad

Colegiul pentru problemele sănătăţii şi protecţiei sociale:
- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici
- G-ral dr. Gheorghe Niculescu - membru de onoare al Academiei Române
- Prof. dr. doc. Iulian Mincu
- Prof. dr. Andrei Firică
- Prof. dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof. dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof. dr. Ştefan Costea
- Prof. dr. Mihai Dumitrescu

Colegiul pentru problemele justiţiei, statului de drept şi democraţiei:
- Acad. Valentin Georgescu
- Prof. dr. Vasile Gionea
- Prof. dr. Adam Popescu
- Prof. dr. Nicolae Popa
- Prof. dr. Ion Neagu
- Cercet. şt. dr. Irina Zlătescu
- Prof. dr. Ionel Cloşcă
- Prof. dr. Mihai Merfea
- Prof. dr. Mircea Stroia

Director:
Prof. dr. AURELIAN BONDREA

Cine iese ultimul din ţară

PĂUNESCU 50

UN MARE POET AL ROMÂNILOR

În acest fierbinte iulie, Adrian Păunescu împlineşte 50 de ani. Personalitate de excepţie a generaţiei sale, el aparţine acelei categorii de creatori care, în ciuda oricăror controverse, a impus conştiinţei naţionale o operă poetică de un timbru inconfundabil, de o mare valoare.

"Opinia Naţională" îi urează ani mulţi, fertili, pentru patrimoniul cultural românesc!

Sărăcia noastră ne omoară,
De atâta marş ne doare splina,
Cine iese ultimul din ţară
E rugat să stingă şi lumina.

Noi mereu le-am suportat pe toate,
Ducă-se dezastrele de-a dura,
Dar de ce, în plină libertate,
Cea mai mare să devină ura?

Pluralismul - tuturor ne place,
Chiar dacă îl facem numai unii,
Dar vedem, de-atâta timp încoace,
Pluralismul cinic al minciunii.

Sfântă-i opoziţia pe lume
Şi organic preferăm răspărul,
Dar de ce în păcăleli şi glume
Nu se mai distinge adevărul?

Mai contează, uneori, şi fapta,
Nu se poate construi cu tinga,
Nu există stânga fără dreapta,
Nu există dreapta fără stânga.

Ne vor întreba copiii mâine,
Morţii vor sări să ne condamne,
Dacă pentr-un colţ mai bun de pâine
Ne vom vinde ţara noastră, Doamne.

Libertate şi democraţie,
Paşapoarte pentru fiecare,
Dar de milă nimeni nu mai ştie
Şi e vraişte mare la hotare.

Coridor european şi-atâta,
Sub o licitaţie măruntă,
Provocarea, patima şi bâta
Şi în curţi şi-n pieţe se înfruntă.

Om la om nici nu mai vrea să creadă,
Om pe om la zid fatal îl scoate,
Singură se scoală o baladă
Şi în zdrenţe circulă pe sate.

Fânul necosit se-nvârtoşează,
Putrezeşte sus pe crengi caisa,
În tăcerea-naltă de amiază
Morţii îşi aud ei înşişi zisa.

Cale pietruită cu dezastre,
Noapte-ntredeschisă pentru-o oră,
Grijulii cu soarta ţării noastre
Voievozii-a moarte ne imploră.

N-avem nici o şansă de izbândă,
Vom rămâne bieţi orfani pe-aicea,
Dacă, supăraţi pe cei la pândă,
Am trezit din moarte cicatricea.

C-un refren de muzică uşoară
Într-un fel ne recunoaştem vina,
Cine iese ultimul din ţară
E rugat să stingă şi lumina.

ADRIAN PĂUNESCU
13 iunie 1990

MULT E DULCE ŞI FRUMOASĂ...(3)

CE-OR FI ACEIA MEDIATIZAŢII?

Acad.
ION COTEANU

Dacă vă vine cumva a crede că-s niscai făpturi din vreo lume extraterestră, vă înşelaţi. Dacă vă duceţi cu mintea la semeni de-ai noştri supuşi influenţei spiritismului, iar vă-nşelaţi. **Mediatizat** se poate trezi oricine, chiar fără să bage de seamă. Aşa cel puţin se înţelege dintr-o frază pe care o înfăţişăm mai jos parţial, fiind foarte complicată. Autorul ei, cum veţi putea constata şi dumneavoastră, nu scrie prea clar. El a publicat într-un ziar de mare tiraj un soi de eseu-pamflet împotriva ariviştilor, oportuniştilor şi altor profitori ai vremurilor prin care trecem.

Partea de frază care interesează aici arată astfel:"(...) cum de a fost posibil ca **m e d i a t i z a ţ i i** (sublinierea noastră) de pînă ieri (...) azi sunt (ar trebui "să fie") potenţiali purtători de haine vărgate". Neconcordanţa dintre timpurile verbelor nu intră în discuţie acum, obiectul discuţiei fiind **mediatizaţii**.

Punctul de plecare a fost, fără îndoială, denumirea recent împrumutată pentru mijloacele de informare publică (televiziune, radio, presă), cărora li se zice **mass-media**, partea primă cu semnificaţia de "mase (largi) ale publicului", iar a doua de "mijloace".

Partea a doua nu este în fond ceva foarte deosebit de binecunoscutul **mediu**, care, în românește, are două sensuri mai des folosite, cel din combinaţii ca **mediu geografic, mediu intelectual, medii propice** etc., iar al doilea, mai rar, de "persoană pe care adepţii spiritismului o cred în stare să transmită morţilor părerile celor vii şi invers".

Media este pluralul originar al latinescului **medium**, plural luat ca atare pe cale savantă de englezi şi de americani, nu numai pentru **mass-media**, ci în general. De la ei l-au împrumutat apoi alţii odată cu mass-media.

Mediatizat nu are deci cum să derive din **medium**, nici din **media**. El provine din **mediat**, un lucru m e d i a t fiind propus prin intermediul altuia. Din **mediat** francezii au făcut, pare-se primii, un verb, **médiatiser**, dar, la început, în limbajul logicii, pentru a arăta că în raportul cauză-efect intervin uneori şi alţi termeni. A intrat şi în limbajul istoricilor pentru a numi, între altele, acţiunea de subordonare ca vasal a unui şef de stat germanic faţă de împărat în vremea existenţei mai multor state feudale germanice.

Ca înţeles, între **a mediatiza**, care ar putea fi corespondentul verbului francez, şi **mediatizaţii** noştri nu este însă legătură directă. Numai forma a sugerat constituirea lui **mediatizaţi**. Însă, în timp ce în franceză acest verb are o raţiune, în românește **mediatizaţii** nu o au. E, pur şi simplu, o imitaţie, dar teribil de atrăgătoare, căci din ea s-a ivit şi **mediatizarea**. În "Adevărul" din 30 iunie crt. se publică o adresă a directorului general al Televiziunii Române către un redactor-şef al acestei instituţii în care citim: "Se poate face o legătură dintre aceste fapte (...) şi mediatizarea prelungită şi stăruitoare a (...) din emisiunea (...)".

Mediatizarea a devenit aşadar tot una cu "popularizarea", deocamdată numai prin TV, dar cum mass-media nu este monopol al TV, se vor trezi unii **mediatizaţi** şi prin presă, dacă nu şi prin afişe. Să fie oare **a populariza** făcut cnocaut de **a mediatiza**? Să nu mai putem spune că oamenii sau ideile lor au fost **popularizate** prin radio, TV sau presă, ci **mediatizaţi**, respectiv, **mediatizate**?

QUO VADIS REFORMA?

VIITORUL ROMÂNIEI nu poate fi un model retardat

Anul 1938 în economia românească

III. Agricultura

Destinul agriculturii româneşti din anii interbelici s-a modificat radical faţă de începutul secolului XX. De la 1864 până la 1920 au dominat marea proprietate şi arendăşia latifundiară, cu mecanismul învoielilor agricole; ele l-au oprimat pe ţăranul împroprietărit la 1864, l-au diferenţiat şi mai adânc; prin creşterea populaţiei şi divizarea proprietăţilor, 1/4 din ţărănime nu avea, în 1907, pământ, iar 1/3 avea pământ insuficient pentru asigurarea existenţei. Dar sistemul agrar postreformă a mărit suprafeţele cultivate şi, pe această bază, şi producţia de cereale: între 1862-1913, de la 1657 mii tone la 6696 mii tone. România mică exporta peste 1/2 din producţia sa agricolă fiind un furnizor principal al Europei.

În perioada interbelică, creşterea producţiei de cereale a scăzut - de la 10,4 mil.t., media anilor 1925-1929, la 11,4 mil.t., media anilor 1935-1939; randamentul mediu la ha. s-a situat, în perioada 1935-1939, sub nivelul mediei anilor 1911-1915: la grâu - 10,4 q. faţă de 11,5 q.; la porumb - 10,8 q. faţă de 13,7 q.; la orz 7,1 q. faţă de 10,4 q.; la ovăz - 8 q. faţă de 9,5 q. S-a menţinut caracterul preponderent cerealier al agriculturii - 83% din suprafaţă era ocupată de cereale, dar culturile de plante industriale, alimentare şi furajere şi-au sporit ponderea în suprafaţa arabilă, de la 6,7% la 12,7%, marcând tendinţa spre o creştere intensivă şi diversificare.

În anii interbelici, creşterea producţiei de cereale a fost devansată de creşterea demografică, astfel că, pe locuitor, se remarcă o reducere substanţială - de la media de 842 kg., în perioada 1911-1915, la 584 kg., în perioada 1935-1939.

Reducerea în continuare a producţiei pe locuitor ar fi condus, în primul rând, la diminuarea exportului până la dispariţie şi, apoi, la import de cereale dacă nu s-ar fi produs o schimbare rapidă şi imediată în cultura cerealelor. În deceniile 6-9, acest sector a fost aşezat pe baza marilor exploatări mecanizate iar producţia medie de cereale la ha. s-a concretizat - în cele două momente, anii 1965 şi 1985 - în 1860 kg./ha. şi 3100 kg./ha., revenind pe locuitor 662 kg. şi 858 kg., din care consumul alimentar a preluat 200 kg. şi, respectiv, 143 kg., restul fiind destinat furajării animalelor (Anuarul Statistic al României, 1990, 1991).

Agricultura anilor interbelici s-a bucurat mai mult decât înainte de sprijinul statului: s-au creat numeroase staţiuni experimentale şi ferme-model de seminţe şi rase selecţionate; s-a lărgit învăţământul agricol de toate gradele; s-au înfiinţat institute de cercetări agronomice iar şcoala românească de agricultură a ajuns la o mare înflorire; numărul specialiştilor sporeşte de la cca. 800, în 1926, la 3500 în 1939; se editează mii de lucrări şi studii, sute de publicaţii periodice cu caracter agronomic, de popularizare etc. Pe de altă parte, deşi agricultura rămâne, în general, pe baze tradiţionale manuale - munca ţăranului cu braţele şi cu vitele -, sporesc sensibil maşinile agricole: tractoarele - de la câteva sute la peste 6000 în 1938; batozele de treierat cereale ajung la 19 mii faţă de 10 mii în 1923; se dublează numărul semănătorilor, secerătorilor şi altor maşini tractate de animale.

Astfel, în agricultură se manifesta un paradox: dezvoltări semnificative în învăţământul, ştiinţa şi tehnica agricolă, dar retardare în randamentele la ha. ale producţiei generale agricole. Una dintre explicaţiile acestui paradox o constituiau caracterul fărâmiţat, pulverizat al exploatărilor ţărăneşti şi înzestrarea lor primitivă. Analizând calitatea acestei înzestrări, Virgil N. Madgearu constata că "inventarul viu cât şi inventarul mort al agriculturii ţărăneşti corespund unui stadiu inferior de evoluţie, care arată limpede că în cele două decenii (1920-1939 - n.n.) de la schimbarea raporturilor de proprietate a solului, în sensul predominării gospodăriei agricole ţărăneşti, evoluţia normală spre o cultură intensivă a fost ţinută în loc de anume cauze" (Virgil N. Madgearu, "Evoluţia economică a României după războiul mondial", Bucureşti, 1940, p. 76). "Cauzele regresului agriculturii ţărăneşti", V. Madgearu le vedea în preţurile dezavantajoase ale produselor agicole, care puneau agricultura" într-o poziţie de absolută inferioritate", în creditul agricol insuficient şi cu dobânzi urcate etc. Marele om de ştiinţă arăta că "noi am ajuns la limita producţiei posibile cu ajutorul mijloacelor primitive şi cu organizarea neraţională a exploatării" agricole, ceea ce impunea stabilirea unui sistem de măsuri pentru redresarea acestui sector vital al ţării.

Un fenomen apărut îndeosebi în perioada interbelică, alături de stagnarea şi regresul agriculturii, l-a constituit suprapopulaţia relativă agricolă; după calculul diferiţilor autori, timpul de muncă neutilizat de familiile ţărăneşti reprezenta 45-50% din total, anual; pe lângă aceasta, mai apărea la sate un excedent în medie de 173 mii persoane, populaţie agricolă care nu-şi mai găsea locuri de muncă (Mircea Vulcănescu, "Perspectivele industrializării României şi excedentul populaţiei agricole româneşti", 1940).

Prezentarea unor aspecte ale gestiunii agricole poate pune în lumină o serie de cauze ale stării precare a acestui domeniu. Astfel, costul producţiei şi venitul la ha., pe perioada 1931-1939, arată agravarea situaţiei agriculturii în anii crizei agrare. Cu cât creştea mărimea exploatărilor, cu atât se reduceau cheltuielile şi veniturile la ha., precum şi soldul pozitiv, confirmând caracterul extensiv al agriculturii; în schimb, pe o persoană, mărimea indicatorilor creşte, finalizându-se în venituri mai mari. Era temeiul economic al "avantajului" suprafeţei mai întinse faţă de cel al investiţiilor la ha., al extensivităţii în comparaţie cu intensivitatea, care nu se putea practic realiza din cauza nerentabilităţii agriculturii în stadiul dat şi a lipsei acumulărilor în mica exploatare ţărănească; se prefera cumpărarea de pământ intensificării producţiei.

O trăsătură aproape neverosimilă a agriculturii româneşti interbelice era aceea de economie preponderent naturală a majorităţii exploatărilor ţărăneşti. Produsele pentru consumul individual al gospodăriilor, după anchetele echipelor studenţeşti din 1938, proveneau de pe piaţă într-o proporţie de 29-39% la diferite categorii de exploatări majoritatea necesităţilor - 61-71% - fiind acoperite din economia proprie. De asemenea, într-o proporţie de 1/3 - 2/5, producţia proprie a majorităţii exploatărilor se vindea la piaţă, ceea ce sublinia că baza gospodăriei o reprezentau autoconsumul, economia de subzistenţă. ("60 sate româneşti", vol. II, "Situaţia economică", Buc. 1943).

"Prioritatea" agriculturii româneşti era costul redus al cheltuielilor de exploatare pe ha. Potrivit anchetei Institutului Internaţional de Agricultură de la Roma, din anul 1935/36, cheltuielile de exploatare la ha., în diferite ţări, erau următoarele în franci aur:

Ţara	Total	Forţa de muncă	Cheltuieli curente	Amortizare	Dobândă
România	88	26	22	7	39
Polonia	174	67	28	16	63
Finlanda	154	67	44	10	33
Austria	267	104	69	28	66
Cehoslovacia	402	143	126	26	107
Elveţia	1215	439	330	132	314

Diferenţele mari ale indicatorilor exprimau deosebirile dintre sistemele de culturi-extensive şi intensive - ale ţărilor din tabel; dar semnificative pentru România apar, îndeosebi, cheltuielile mai mici cu forţă de muncă şi cu amortizările şi mai mari cu dobânzile.

Astfel, în perioada interbelică, agricultura nu a mai jucat, ca până la 1916, rolul de motor al dezvoltării economiei şi vieţii social-culturale; industria preia această funcţie iar agricultura devine o frână a creşterii economice.

■ Prof. dr. Victor AXENCIUC

10 MILIOANE DE OAMENI SUB PRAGUL SĂRĂCIEI!

(Continuare din pag.1)

ea nu poate fi definită unitar în ţări şi etape diferite sub aspectul nivelului dezvoltării economice; sărăcia este un concept relativ, deoarece în practică se pot stabili nivele minime de trai în raport cu nivelul general de consum din societate (**sărăcia absolută**); totodată, acelaşi minim de trai se poate raporta faţă de consumul cel mai înalt din cadrul atât al unei ţări, cât şi din alte ţări (**sărăcia relativă**); sărăcia, pe lângă conţinutul său obiectiv, are şi laturi arbitrare, subiective; ea poartă în mod inerent nu numai amprenta epocii istorice, concrete, dar şi a autorilor care evaluează nevoile, definesc sărăcia şi "declară" proporţiile săracilor.

Pornind de la aceste trăsături caracteristice, literatura de specialitate a elaborat numeroase definiţii ale sărăciei. Pe baza acestora se poate admite că o persoană - sau o familie - este săracă dacă veniturile pe care ea le realizează nu sunt suficiente pentru a acoperi nevoile minime ale persoanei respective sau ale familiei şi fiecăruia din membrii săi, conform vârstei, sexului lor şi socotind un anumit volum de resurse pentru nevoile comune ale acestei familii. Evident, este necesar să se clarifice şi criteriile potrivit cărora se face alegerea pragului de sărăcie. Cheltuielile minime de trai pot fi determinate ca nevoi minime, ca nevoi de bază şi chiar ca nivel minim de supravieţuire.

Nevoi minime

Problema care se pune aici este de a şti care sunt criteriile de alegere a pragului (pragurilor) de sărăcie. În studiile noastre ne-am oprit asupra acelor nevoi minime care sunt în măsură să asigure un nivel de trai minim dar decent, acceptabil pentru societate. Alegerea şi cuantificarea acestor nevoi au avut în vedere:

a. **Nevoile alimentare,** care se concretizează într-un consum mediu chemat să asigure pentru o persoană adultă activă cca. 2700 calorii zilnic, 75-127 g. protide în total, din care 30-51 g. protide de origine animală, 75-150 g. lipide, 300-600 g. glucide, determinate pe baza cercetărilor ştiinţifice în domeniul nutriţiei, exclusiv băuturile alcoolice. Cu toate acestea, normativele stabilite pe această bază nu pot elimina unele subiectivisme, întrucât aceleaşi necesităţi de proteine se pot satisface prin intermediul unor "coşuri de alimente" diferite şi care, la rândul lor, pot reprezenta valori monetare diferite; totuşi, subiectivismul în acest domeniu are anumite limite. Potrivit preţurilor din luna aprilie a.c., valoarea produselor alimentare astfel determinate reprezintă 15 111 lei lunar, iar pe baza preţurilor prognozate pe luna mai a.c., 18 455 lei;

b. **Nevoile legate de locuinţă** (chirie, energie electrică, gaze, încălzire centrală şi alte servicii comunale, combustibil, cheltuieli pentru cumpărarea de locuinţe, impozit pe teren, pe clădiri şi alte plăţi etc.), care se reflectă în totalitatea cheltuielilor strict necesare, minime şi, într-o bună măsură, obligatorii pentru asigurarea şi menţinerea în stare de funcţionare a locuinţei, fiind diferenţiate pe mediile urban şi rural. Ele reprezentau în aprilie a.c., pentru o persoană adultă activă din mediul urban, 3 647 lei, iar în condiţiile preţurilor pe luna mai a.c., 13 079 lei;

c. **Nevoile legate de asigurarea unor mărfuri nealimentare** (îmbrăcăminte, încălţăminte, produse de uz casnic, îngrijire medicală, igienă etc.) **şi pentru diverse servicii,** altele decât cele de la "b" sunt reflectate în grupa "alte cheltuieli"; ele au fost stabilite sub forma unui normativ global diferenţiat pe mediul urban şi rural, rezultat din datele pentru gospodăriile cu venituri sub cele medii pe economie. Aceste cheltuieli reprezentau, pentru o persoană adultă activă din mediul urban, în luna aprilie a.c., 12 513 lei, iar în condiţiile preţurilor pe luna mai, 15 992 lei.

În felul acesta, **cheltuielile totale pentru acoperirea nevoilor legate de minimul de trai al unei persoane adulte active din mediul urban reprezentau 31 203 lei în luna martie a.c. şi 47 516 lei în luna mai a.c.**

Abordare multilaterală a fenomenului sărăciei

Pornind de la valoarea medie a minimului de trai rezultat din calcule pe o persoană dintr-o gospodărie formată din doi adulţi şi doi copii din mediul urban, pe economia naţională, în 1992, şi de la structura populaţiei pe grupe de venituri nete pe o persoană, rezultate din bugetele de familie şi extrapolată pe întreaga populaţie, se evidenţiază că **cca. 46,7%, respectiv cca. 10,7 milioane din totalul locuitorilor se aflau la nivelul sau sub pragul de sărăcie.** Dacă ne gândim că, în prezent, în economie sunt cca. 4 milioane pensionari, cca. 1 milion şomeri, iar din totalul salariaţilor se iau în considerare numai cca. 1/3 cu un salariu sub medie şi socotind numai 3 membri în medie pe familie (cca. 6,6 milioane locuitori), cifra rezultată din calculele arătate pare să fie apropiată de realitate.

Literatura de specialitate pe plan internaţional, ca şi experienţa îndelungată a unor ţări şi organisme internaţionale în domeniul cercetării minimului de trai şi pragului de sărăcie subliniază că reflectarea acestora numai cu ajutorul datelor privind veniturile, cheltuielile, respectiv consumul familiilor, nu poate fi suficient de cuprinzătoare pentru caracterizarea lor globală. Ceea ce confirmă, de altfel, faptul că definirea sărăciei este incomparabil mai simplă şi lesnicioasă decât măsurarea ei.

Cercetarea acestor fenomene complexe presupune culegerea unor date suplimentare şi combinarea acestora, în vederea evidenţierii unor factori importanţi care contribuie şi definesc un minim de trai decent şi anume: mediul natural şi condiţiile de locuit ale familiilor; starea sănătăţii şi securitatea personală; activitatea profesională (munca, condiţiile de muncă, posibilitatea obţinerii unui loc de muncă etc.); calitatea serviciilor economico-sociale; mediul social (funcţionarea instituţiilor publice, etc.).

Obţinerea unor astfel de date presupune îmbunătăţirea sistemului informaţional în vederea abordării multilaterale a fenomenului sărăciei. Această abordare este necesară, întrucât, elementele enumerate pot schimba dimensiunea şi structura sărăciei. Astfel, o persoană cu venituri peste pragul de sărăcie tinde să se regăsească sub acest prag dacă are o locuinţă insalubră sau, în general, nu are locuinţă; dacă suferă de o boală cronică sau dacă are condiţii dificile de deplasare între domiciliu şi locul de muncă. O astfel de abordare se va putea realiza începând din anul 1994, prin efectuarea unei anchete integrate, selective a gospodăriilor populaţiei pe baza unui proiect elaborat şi finanţat în comun, cu Banca Mondială, de către Comisia Naţională pentru Statistică, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale şi institutele de cercetări de specialitate. Pe această bază se vor crea noi premise pentru asigurarea fundamentării mai temeinice a minimului de trai şi a programelor de protecţie socială a populaţiei. Totodată, se va crea o mai bună posibilitate pentru compararea minimului de trai şi a fenomenului de sărăcie cu acelea din alte ţări.

Învăţământ de calitate, poartă spre viitor

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

Concursul de admitere pentru anul universitar 1993 - 1994

FACULTATEA DE ARHITECTURĂ, URBANISM ŞI DESIGN

Pregăteşte specialişti cu profil larg, cuprinzând domeniul ansamblurilor urbane, proiectarea clădirilor destinate locuinţelor şi dotărilor social-culturale, arhitectura interiorului şi cea a formelor industriale (design).

Alături de principiile ce caracterizează învăţământul de arhitectură din ţara noastră, constând în îmbinarea pregătirii teoretice cu o intensă activitate practică în atelierele de proiectare, în vederea formării unui arhitect generalist, capabil a soluţiona gama largă a problematicii profesiunii, având o temeinică cultură de specialitate, pregătirea în cadrul Universităţii "Spiru Haret" îşi propune a se particulariza prin orientarea formaţiei arhitectului către problematica ce rezultă azi din tranziţia către economia de piaţă.

În acest sens un obiectiv important este cel al pregătirii arhitectului pentru o activitate independentă în cadrul atelierului sau firmei sale private, capabil a-şi conducă propriile proiecte şi construcţii pe întregul flux managerial de la ofertare până la predarea la cheie a construcţiei. Pentru a asigura absolvenţilor angajarea cu succes în competiţia ce se prefigurează în viaţa economică, pentru a-i pregăti să-şi conducă corect şi eficace birourile de proiectare pentru desfăşurarea relaţiilor cu beneficiarii, cu autorităţile de specialitate, cu antreprenorii şi furnizorii, formarea lor se face prin cursuri de economie, legislaţie, management.

Prin pregătirea la disciplinele privitoare la structurile de rezistenţă, prin însuşirea modului de alcătuire şi calcul al structurii clădirilor, absolventul nostru va fi calificat şi abilitat să proiecteze cu drept de semnătură şi elemente de rezistenţă ale unor clădiri curente ce formează majoritatea posibilelor comenzi. Acest tip de calificare ce se regăseşte la multe şcoli superioare renumite din Europa, este de natură să sporească mult şansele arhitectului de a dezvolta o activitate independentă, cu randament şi rentabilitate. Totodată, adâncirea pregătirii tehnico-inginereşti îi conferă absolventului competenţa de a face faţă atât problemelor complexe ale proiectării de arhitectură, cât şi celor ale realizării construcţiilor pe şantier.

Întregul învăţământ se bazează pe o serioasă pregătire informatică, prin care urmărim să calificăm arhitecţi, urbanişti şi designeri ce stăpânesc **tehnica utilizării calculatorului în proiectare,** pregătire asigurată prin timpul afectat acestei activităţi şi moderna bază materială, existentă în cadrul Universităţii. **Pregătirea practică** prin proiectarea în cadrul atelierelor de arhitectură este dublată de participarea studenţilor la lucrările de proiectare elaborate de către cadrele didactice, având astfel posibilitatea de a cunoaşte nemijlocit toate fazele de elaborare, relaţiile cu proiectanţii de specialitate şi urmărirea în execuţie a construcţiilor.

După convingerea noastră calitatea absolventului depinde în primul rând de ataşamentul lui pentru arhitectură şi capacitatea de a depune efortul necesar pentru însuşirea acestei profesiuni complexe care angajează mari responsabilităţi morale şi materiale. Din acest motiv **examenul de admitere** urmăreşte să identifice volumul de cunoştinţe şi cu precădere aptitudinile şi motivaţia candidaţilor, înclinaţia reală pentru arhitectură, urbanism şi design.

Examenul de admitere constă din: 1) Probă desen liber; 2) Probă desen tehnic; 3) Lucrare scrisă la matematici din următoarele capitole: Algebră, Trigonometrie, Geometrie plană, Geometrie în spaţiu.

■ Prof. dr. arhitect
Corneliu DUMITRESCU
Decanul Facultăţii
de Arhitectură, Urbanism
şi Design

Examene la Universitatea "Spiru Haret"

FACULTĂŢI CU PROFIL ECONOMIC

Formarea şi dezvoltarea unei economii de piaţă modernă şi eficientă impun, desigur, mobilizarea de resurse naturale necesare, acumularea de capitaluri, îndeosebi lichide - decisive - şi, mai ales, educarea şi recrutarea de manageri competenţi, energici, pragmatici şi performanţi. Învăţământul economic contribuie în cea mai însemnată măsură la formarea acestor manageri, cu condiţia ca oferta sa să se adapteze cererii economiei, a calificărilor profesionale necesare. Astfel, un învăţământ economic, îndeosebi cel superior, trebuie să ofere programe şi discipline corelate cu cererea de manageri în economia românească, manageri care să poată cunoaşte piaţa, să fie capabili de a adopta deciziile cele mai potrivite, mai rapide şi mai de perspectivă. Învăţământul economic superior la Universitatea "Spiru Haret" este realizat la facultăţi de specialitate: Marketing şi Comerţ Exterior, Management Financiar-Contabil, Cibernetică în Economie din Bucureşti, precum şi la cele de la unele filiale din ţară ale Universităţii.

Aceste facultăţi oferă prin cursuri, seminarii de cazuri practice şi de informatică, aplicaţii în întreprinderi privind principalele căi de pregătire ale unor calităţi manageriale, de însuşire de metode tehnice şi, mai ales, de formare a unor mentalităţi adecvate de cunoaştere corectă a pieţelor interne şi externe (marketing), practicarea de elemente ale unor decizii eficiente (management) şi folosirea de limbaje şi evidenţe moderne.

Cunoaşterea limbilor străine, cu folosinţă mondială sau regională, utilizarea de tehnici matematice şi statistice, în fine, familiarizarea cu problematici de management comercial, industrial, bancar-financiar, cu deprinderi de promovare de produse şi servicii şi de valorificare optimă, prin negocieri de preţuri avantajoase, toate constituie contribuţii la formarea unui manager modern, aşa cum le oferă facultăţile cu profil economic ale Universităţii "Spiru Haret". Ele oferă prin programele, seminariile practice, laboratoarele şi bibliotecile sale următoarele programe pe facultăţi:

Marketing şi Comerţ Exterior, cursuri de zi cu durata de 4 ani şi cursuri cu frecvenţa parţială de 5 ani. Pregăteşte specialişti pentru comercializarea internă şi externă de mărfuri, servicii şi bunuri de investiţii, negocierea, încheierea şi desfăşurarea contractelor comerciale şi a expediţiilor de mărfuri interne şi externe. Absolvenţii şi experţii pot satisface cerinţe manageriale în marketing, comerţ exterior, unităţi bancare, burse de mărfuri şi valori - agenţii comerciale şi bancare etc. Aceşti absolvenţi vor putea, de asemenea, activa în atragerea de investiţii străine, elaborarea de programe turistice şi bancare, organizarea de mici întreprinderi private.

Facultatea de Management Financiar - Contabil, cursuri de zi cu durata de 4 ani şi cursuri cu frecvenţa parţială de 5 ani. Oferă pregătirea de manageri calificaţi şi experţi în domeniul financiar-contabil, pentru serviciile de specialitate ale firmelor private şi publice, instituţii şi asociaţii în toate ramurile economice. Se vor forma specialişti în aplicarea celor mai moderne forme de contabilitate şi fiscalitate adecvate economiei de piaţă, ca de pildă T.V.A.

Facultatea de Cibernetică în Economie, cursuri de zi cu durata de 4 ani şi cursuri cu frecvenţă limitată de 5 ani. Formează specialişti în analize cantitative (analist în sistem economic), sisteme macro şi microeconomice, în fundamentarea deciziilor în domenii ca serviciile funcţionale ale firmelor, compartimente de sinteză, cercetarea ştiinţifică, instituţii publice.

Specialiştii în cibernetică economică pot contribui astfel la întreaga susţinere, cantitativă şi calitativă, a deciziilor în activitatea economică, atât în concepţie cât şi în execuţie.

Cerinţele economiei-manageri formaţi şi eficienţi, ca şi oferta, aşa cum se prezintă prin programele de pregătire economică ale Universităţii "Spiru Haret", se întâlnesc dând valoare acestor confluenţe formaţionale,în scopul educării de manageri capabili să mobilizeze resursele naturale şi umane pentru a obţine profituri mari în folosul întreprinderilor lor, al dezvoltării economiei naţionale şi în avantajul propriu şi al colaboratorilor lor. Tinerii studenţi care urmează aceste cursuri, manageri care doresc să se perfecţioneze prin cursuri postuniversitare, în fine, specialişti care vor să dezvolte şi să actualizeze ştiinţa lor prin colocvii şi simpozioane pot contribui la maturizarea lor, dar şi la o deschidere spre o cooperare cu institute de specialitate din alte ţări mai dezvoltate economic care le oferă teren de colaborare în şcoală şi în practica viitoare.

Programele de învăţământ şi materialele didactice şi practice oferite de Universitatea "Spiru Haret", biblioteca şi laboratorul său asigură prin totalitatea cadrelor didactice formate ca specialişti de renume în ţară şi străinătate, prin condiţiile materiale, spaţiile de învăţământ, sursele de informare şi prelucrare, în fine, prin experienţa câştigată o bună educare şi o realizare a obiectivelor arătate mai sus, îndeosebi de manageri moderni atât de necesari economiei româneşti actuale şi viitoare.

Candidaţii care se prezintă la una din facultăţile cu profil economic vor da un test psihologic, de inteligenţă şi aptitudini pentru activităţile specifice domeniului economic; de asemenea, vor susţine 2 examene orale sau scrise, pentru discipline de bază în această activitate (Matematică, Cunoştinţe economice şi Limbi străine)

■ Prof. dr. doc.
Alexandru ZAMFIR

FACULTATEA DE BIOLOGIE

Înfiinţarea începând cu acest an a Facultăţii de Biologie în cadrul Fundaţiei "România de Mâine" şi Universităţii "Spiru Haret" se motivează prin necesitatea de a contribui la formarea unor specialişti cu o înaltă pregătire profesională teoretică şi practică şi competitivi în domenii prioritare ale cercetării ştiinţifice în domeniu, ale biotehnologiei şi pentru învăţământul preuniversitar şi universitar biologic. Planul de învăţământ elaborat sintetizează experienţa acumulată de membrii consiliului ştiinţific, în decursul anilor, în organizarea şi conducerea cercetării biologice şi a învăţământului de biochimie şi biologie, ţine seama de tendinţele de dezvoltare a biologiei pe plan mondial şi de cerinţele societăţii româneşti în prezent şi în perspectivă.

Ne propunem să pregătim specialişti pentru o serie de domenii prioritare ale cercetării: **Biologia celulară şi moleculară, Genetica şi biotehnologia, Patologia şi protecţia plantelor, Biologia medicală.** Unele din aceste domenii cum sunt **Patologia şi protecţia plantelor, Genetica şi biotehnologia** şi care resimt nevoia de specialişti cu o pregătire teoretică şi practică superioară, nu se mai regăsesc în învăţământul de stat.

Studenţii facultăţii vor primi o pregătire adecvată pentru a putea lucra după absolvire în institutele şi staţiunile de cercetare de profil biologic şi agricol, în clinici şi spitale, laboratoare de analize, întreprinderi industriale (medicamente, sinteză de proteine, panificaţie, bere, brânzeturi etc.).

Nu este exclusă nici posibilitatea ca în viitor să fie organizate şi alte secţii de specializare - cum sunt Bionica, Ingineria genetică etc. Această mobilitate a planului de învăţământ este dictată de evoluţia spectaculoasă a biologiei, înregistrată după cel de-al doilea război mondial şi în mod deosebit în ultimele două-trei decenii. Se apreciază că Biologia a devenit una din cele mai dinamice ştiinţe, care cu greu îşi găseşte un echivalent în alte domenii ale ştiinţei şi învăţământului. Prin ceea ce a dat cunoaşterii şi practicii, dar în special prin ceea ce se aşteaptă de la ea, se consideră că sfârşitul de secol şi începutul mileniului trei vor aparţine Biologiei, aşa cum deceniile 4 şi 5 au aparţinut Fizicii. Biologia este chemată să contribuie în mod hotărâtor la rezolvarea principalelor probleme de care depinde supravieţuirea omului - sănătatea şi hrana. În momentul de faţă, diagnosticul şi terapia unor maladii (cancerul, SIDA etc.), obţinerea unor noi rase de animale şi soiuri de plante sau ameliorarea celor aflate în crescătorii şi cultură nu mai pot fi concepute fără o temeinică pregătire de Biologie şi fără participarea biologilor din cele mai diverse domenii de activitate (Citologie, Histologie, Embriologie, Fiziologie, Microbiologie, Imunologie, Genetică, Biochimie etc.). De aceea, Facultatea îşi propune să asigure o pregătire de înalt nivel calitativ, formând specialişti competitivi, care să facă faţă exigenţelor actuale şi de perspectivă, fie că vor lucra în cercetare sau producţie, fie că vor opta pentru învăţământ.

Facultatea de Biologie din cadrul Universităţii "Spiru Haret" va continua bogata tradiţie a învăţământului biologic românesc, printr-un corp profesoral de excepţie şi un plan de învăţământ modern. În primii trei ani se va asigura o temeinică pregătire de bază, fundamentală, prin studiul a cinci discipline de chimie (**Chimie generală, Chimie anorganică, Chimie analitică şi instrumentală, Combinaţii complexe biologic active, Chimie organică**); a două discipline de matematică şi tehnică de calcul (Matemnatică - modelare şi statistică; Tehnică de calcul şi programare) şi a disciplinelor de biologie (**Biologie vegetală şi animală, Biologie celulară, Fiziologie, Anatomie, Microbiologie şi virusologie, Genetică, Evoluţionism, Ecologie şi protecţia mediului**). Ponderea mare ce proiectăm s-o acordăm Chimiei reflectă tendinţele actuale pe plan mondial de cunoaştere a compoziţiei chimice, organizării moleculare şi proceselor biochimice, fiziologice ce au loc la nivel molecular şi celular, iar disciplinele de matematică şi tehnică de calcul şi programare concură la formarea specialiştilor cu o gândire logică şi capabili să valorifice, cu o mai mare eficienţă, tehnica de calcul în prelucrarea datelor.

În acelaşi timp, ţinând seama de criza de cadre didactice pentru învăţământul preuniversitar, în planul de învăţământ sunt cuprinse şi discipline de pregătire pedagogică şi psihologică şi practică pedagogică. Conţinutul planului de învăţământ conferă modernitate şi competitivitate învăţământului biologic.

Pregătirea studenţilor va fi asigurată de un corp profesoral de excepţie, cunoscuţi şi recunoscuţi ca specialişti în ţară şi străinătate, cu o foarte bogată experienţă didactică, autori de tratate, monografii, manuale universitare apreciate şi prin numeroasele premii ale Academiei, cu care au fost distinse.

■ Prof. dr. Ion ANGHEL

FACULTĂŢI DE EDUCAŢIE FIZICĂ ŞI SPORT

Este cunoscut faptul că peste tot în lume, educaţia fizică şi sportul reprezintă activităţi de larg interes social şi că guvernele dar şi organismele neguvernamentale se preocupă şi răspund de buna desfăşurare a acestora. Sportul ca fenomen social s-a impus prin caracterul său universal, manifestat cu precădere cu prilejul Jocurilor Olimpice, care polarizează interesul milioanelor de cetăţeni ai planetei noastre. Marile competiţii sportive întrunesc sportivi cu o înaltă pregătire, de valori sensibil egale, ceea ce crează, de multe ori, dificultăţi în desemnarea învingătorului. În aceste condiţii, performanţa sportivă a încetat să fie doar produsul talentului sportiv, ci ea solicită o pregătire asiduă, exprimată în mii de ore de antrenament, fundamentată pe cele mai noi cuceriri ale ştiinţei sportului, sub conducerea unor specialişti cu un înalt nivel profesional, capabili să le asimileze şi să le aplice creator.

Starea de sănătate, nivelul dezvoltării şi condiţiei fizice reprezintă indicatori ai calităţii vieţii fiecărei naţiuni, fapt pentru care educaţia fizică constituie obiect de studiu obligatoriu în planurile de învăţământ de toate tipurile şi gradele şi nu întâmplător se elaborează în toată lumea programe de asigurare a unui nivel corespunzător de condiţie fizică a populaţiei, a diferite categorii de vârstă.

Învăţământul românesc de educaţie fizică şi sport, cu adânci rădăcini în istoria poporului nostru receptiv la tendinţele novatoare, a format, de-a lungul timpului, specialişti de înaltă valoare profesională care şi-au înscris numele în "cartea de aur" a sportului românesc. În acest context facultăţile de educaţie fizică şi sport din cadrul Universităţii "Spiru Haret" din Bucureşti, Câmpulung Muscel, Piatra Neamţ îşi propun formarea de specialişti pentru acest domeniu la nivelul standardelor internaţionale şi care să fie capabili să continuie tradiţiile valoroase ale sportului românesc.

Planurile de învăţământ pentru cursurile de zi (cu o durată de 4 ani) şi pentru cursurile cu frecvenţă parţială (cu o durată de 5 ani) sunt astfel concepute încât să asigure un raport armonios între pregătirea fundamentală, bazată pe discipline biomedicale, psiho-pedagogice, metodice, precum şi cea de strictă specialitate. În primii doi (şi, respectiv, trei ani) se asigură pregătirea de bază, iar în ultimii doi ani specializarea într-o ramură sportivă pentru obţinerea profilului de antrenor, categoria a II-a.

Corpul didactic este constituit din cadre de specialitate cu grade didactice universitare şi titluri ştiinţifice, cu rezultate remarcabile în învăţământ, în cercetarea ştiinţifică şi în activitatea sportivă.

Absolvenţii acestor facultăţi vor putea fi încadraţi ca profesori de educaţie fizică pentru toate tipurile şi gradele de învăţământ, inclusiv pentru învăţământul special, ca antrenori pentru sportul de performanţă, precum şi ca specialişti în turism şi mişcarea "Sportul pentru toţi".

O atenţie deosebită se acordă şi pregătirii studenţilor ca viitori cercetători, prin discipline specifice ca Metodologie cercetare, Statistică, Informatică sportivă. Pe parcursul studiilor, studenţii vor fi îndrumaţi în activitatea de cercetare ştiinţifică, iar cei mai merituoşi vor putea fi angrenaţi în activitatea de cercetare a catedrelor.

Admiterea în facultăţile de acest profil, curs de zi şi cu frecvenţă parţială, se realizează pe baza unui test psihologic şi a unui test de specialitate care verifică atenţia, memoria motrică şi coordonarea.

■ Prof. univ. Elena Firea
Preşedinte al Consiliului de Educaţie Fizică şi Sport al Fundaţiei "România de Mâine"

INSTITUTUL DE MANAGEMENT, MARKETING ŞI TURISM SATU MARE

Această filială a Universităţii "Spiru Haret" are două facultăţi: Facultatea de Management Industrial şi Consultanţă Economică şi Facultatea de Marketing şi Turism. În afară de activităţile didactico-ştiinţifice desfăşurate în cadrul acestor facultăţi, institutul organizează şi o serie de cursuri postuniversitare.

Facultăţile, cu profil esenţialmente corespunzător instituţiilor de învăţământ similare de "management" şi "business administrations" din ţările dezvoltate ale lumii, oferă absolvenţilor un câmp larg de afirmare datorită îmbinării raţionale a cunoştinţelor tehnologice, economice, psihologice, informatico-informaţionale şi, evident, manageriale atât de necesare, într-o economie modernă, performantă, desfăşurării activităţilor societăţilor comerciale din sectorul particular şi de stat şi ale altor tipuri de unităţi.

În cei 5 ani de studii cu frecvenţă parţială cursurile reprezentative vor fi cele de Economie politică; Bazele ingineriei şi consultanţei economice; Management general; Management financiar-contabil; Managementul resurselor umane (conducerea personalului; psihologie generală şi psihologia muncii de conducere, sociologie aplicată), Management comercial (marketing, studii de piaţă; drept comercial); Managementul activităţilor de concepţie (cercetare-dezvoltare); Informatică (bazele informaticii moderne, limbaje de programare, bănci de date, proiectare asistată de calculator etc.); Organizarea modernă a producţiei, legislaţie şi altele. Pentru Facultatea de Marketing şi Turism alături de unele din disciplinele menţionate programa include şi pe cele specifice domeniului turismului, ca de exemplu: Economia serviciilor, Management şi Marketing turistic şi altele.

Procesul de învăţământ conceput într-o perspectivă nouă, care să permită confruntarea specialiştilor cu problematica viitorului (anii începutului de nou mileniu), utilizează metode moderne şi în special studii de caz, realizând echilibrele absolut necesare între caracterul formativ şi cel informativ, tratarea pe discipline şi cea interdisciplinară, abordarea micro şi macroeconomică a diferitelor procese şi fenomene, toate acestea în contextul pe care-l va crea în perspectivă revoluţia ştiinţifico-tehnică.

În desfăşurarea procesului de instruire se pune un accent aparte pe familiarizarea studenţilor cu cercetarea teoretică şi practică în domeniul managementului şi marketingului, pe folosirea analizelor - diagnostic şi elaborarea studiilor şi expertizelor de tip consulting în condiţiile economiei de piaţă.

Elemente de management şi marketing comparat sunt concepute să constituie teme de studiu pentru a releva atât limbajul universal al managementului şi marketingului cât şi semnificaţia specifică legată de cultură, tradiţie şi nivel de dezvoltare.

Absolvenţii Facultăţii de Management Industrial şi Consultanţă Economică - economişti-consultanţi, specialişti în ingineria sistemelor economice şi consulting managerial, pentru prima dată pregătiţi în România într-o astfel de facultate, vor avea un câmp amplu de afirmare, existând o cerere potenţială însemnată pentru o asemenea specializare. Pregătirea în cadrul facultăţii va crea condiţii pentru dezvoltarea capacităţilor de organizare şi conducere a afacerilor atât în cadrul unor societăţi comerciale, cât şi pe cont propriu.

În mod asemănător, absolvenţii din Marketing şi Turism din Satu Mare, economişti-specialişti în marketing general şi turism - vor găsi într-o regiune cu potenţial turistic şi comercial deosebit, am numit partea de nord-vest a ţării şi nu numai, în care se va crea probabil şi o zonă liberă, un debuşeu remarcabil dacă avem în vedere tendinţele de dezvoltare zonală şi în domeniul turistic cu precădere.

Un corp profesoral de înaltă ţinută ştiinţifică, alcătuit din profesori universitari, alte cadre didactice, conducătorii unor institute de cercetare din domeniul economic şi managerial, precum şi specialişti consacraţi, recunoscuţi pe plan naţional şi internaţional ca experţi în domeniile consultanţei economice, generalişti în planul managementului şi marketingului teoretic şi aplicat vor susţine activităţile facultăţilor.

Facultăţile la care ne referim şi-au propus ca unele din proiectele de absolvire ale studenţilor să fie contractate cu diferite tipuri de unităţi din economia românească, în principal din judeţul Sătu Mare.

■ Prof. univ. dr.
Mihail DUMITRESCU

În "Opinia Naţională" au apărut informaţii referitoare la facultăţile: Sociologie-Psihologie Şcolară, Istorie, Fizică Aplicată, Marketing şi Comerţ Exterior (numerele 16-17 din 21 iunie - 5 iulie a.c.); Medicină, Stomatologie, Colegiul de Tehnică Dentară, Institutul de Învăţământ şi Cercetare "Şcoala Ardeleană" din Blaj (numărul 18 din 5-12 iulie a.c.); Limba şi Literatura Română, Drept şi Administraţie Publică, Medicină Veterinară, Muzică, Facultăţi cu profil tehnic, Colegiul Pedagogic de Institutori, Institutul de Învăţământ Superior şi Cercetare Ştiinţifică "Nicolae Iorga" - Vălenii de Munte (numărul 19 din 12-19 iulie a.c.).

PERENITATEA VALORILOR CULTURII

(Continuare din pag.1)

Întrucât procesul de realizare a valorilor se întrepătrunde cu cel de cunoaştere a lor, indicând, astfel, latura teoretică precum şi cea practică a problemei valorii, devine necesară **schiţarea unui sistem al valorii** prin cercetarea fiecărui grup de valori. Prima clasă de valori o reprezintă **valorile teoretice,** întemeiate pe logică şi epistemologie, în cunoaşterea cărora criteriul dominant este unul teoretic, care nu are nevoie de nici un fel de recunoaştere socială, fiindcă ele (valorile logico-matematice) sunt imperative teoretice care se impun, cu logică de fier, oricărui membru al unei comunităţi. Ele au valabilitate universală, fac abstracţie de subiectul psihologic al valorii, precum şi de diferitele forme de manifestare a valorii. A doua clasă de valori, în constituţia cărora intră elemente sociale, iar elementul teoretic este neglijabil din punct de vedere practic, cuprinde **valorile sociale,** determinate, mai întâi, de funcţiile **constitutive şi regulative** ale vieţii sociale (economice, politice, etice) şi, apoi, pe cele determinate de cadrele **sociale** (istorice, estetice, religioase), fiecare caracterizate printr-un gen proxim - socialul - şi prin diferenţe specifice şi proprii, legate de sectorul vieţii sociale în care se realizează.

Toate grupele de valori sociale sunt ireductibile la unele sau la altele dintre ele, dar au însemnătate numai întrucât sunt puse în serviciul culturii. Astfel, valorile economice au raţiunea de a fi numai întrucât prin ele energiile naturii sunt transformate în **energii ale culturii;** cele juridice, evaluate după regulile stabilite de legislator, au valabilitate numai dacă sunt întemeiate pe noţiunea de **just-cultural;** cele politice au valabilitate în măsura în care subgrupele lor (statul, clasele sociale, interacţiunea claselor, revoluţia, naţiunea) reprezintă, fiecare în parte, o **unitate culturală** şi, laolaltă, **o totalitate de valori.** În valorile etice, personalitatea în sine sau scop în sine ca subiect al legii morale este **personalitatea creatoare de cultură,** iar cultura este o condiţie şi o consecinţă a moralităţii. **Valoarea** generală necondiţionată în istorie este **valoarea culturală,** în măsura în care un fapt istoric, scria Petre Andrei, dobândeşte **valoare** numai în raport cu **valorile** social-culturale.

Teoria valorilor sociale reprezintă baza unei sociologii a culturii. Cultura este procesul de realizare a valorilor sociale în evoluţia lor istorică. O teorie generală a culturii pune, în conţinutul ei social, problema valorilor create, transmise şi asimilate, în procesul evoluţiei istorice, tinzând să formeze personalităţi libere. Purtătorul valorilor individuale este personalitatea **individuală,** iar purtătorul valorilor sociale este personalitatea **totală** sau personalitatea **socială.** Scopul suprem al societăţii este realizarea idealului cultural în comunitatea omenească, unde fiecare se sileşte să ajungă scopul către care tinde omenirea. În vederea stabilirii unui criteriu de măsurare a diferitelor valori sociale este nevoie de o valoare supremă, cu caracter peren, se înţelege, care se impune tuturor valorilor, iar aceasta nu poate fi decât **valoarea totală-culturală,** care cuprinde în sine toţi factorii social-**teleologici.** Ea îşi găseşte înfăptuirea **în cadrul unei naţiuni,** cum preciza marele sociolog român.

Spre deosebire de toate celelalte forme istorice de comunitate umană, naţiunea este comunitatea unor grupuri etnice bazate pe originea lor comună, pe comunitatea lingvistică, pe obiceiuri, tradiţii, moravuri şi - mai presus decât orice - pe conştiinţa naţională, care, prin atributele ei specifice, îi definesc rosturile în lume şi în fiinţa naţiunilor creatoare de valori proprii. Fiinţa unei naţiuni este dinamică, nu statică, iar identitatea ei culturală este creatoare de valori.

Aceste consideraţii ce sintetizează teze esenţiale ale operei lui Spiru Haret, Dimitrie Gusti, Petre Andrei şi alţi gânditori sociali, duc la opinia că obiectul Sociologiei culturii este întemeiat atât din punct de vedere teoretic (prin prisma logicii şi epistemologiei întemeierii valorilor), cât şi din punct de vedere practic (prin prisma constatării şi determinării valorilor sociale). În această accepţiune apare limpede că Fundaţia "România de Mâine" nu-şi propune ca din perspectiva Sociologiei culturii să-şi găsească raţiunea de a fi şi acţiona ca o consecinţă a unei legi a solidarităţii sociale "mecanice" sau "organice", după concepţia unui Emile Durkheim, nici în alte legi analoge sau opuse ei, ci, mai degrabă, într-o **solidarizare axiologică.** Altfel spus, este vorba despre reunirea şi acţiunea tuturor celor care, conştienţi de momentele de cumpănă prin care trece România de azi, să-şi unească eforturile în jurul unui ideal sublim: înălţarea culturii naţionale. Tocmai solidarizarea axiologică, acea lucidă conştiinţă a valorilor, permite ocolirea oricărui mesianism învechit şi neroditor, îndepărtarea programatică de orice mistică a xenofobiei sau narcisismului naţionalist, hrănind mândria speranţei că, aşa cum spunea Lucian Blaga, cei ce se consacră unor idei generoase şi-şi fac un crez din cultivarea valorilor pot deveni "purtătorii unor iniţiative spirituale istorice, care să sară, din când în când, ca o scânteie şi asupra creştetelor altor popoare".

* Fragment din volumul "Sociologia culturii" Ediţia a III-a, în curs de apariţie, Capitolul: "Sistemul conceptual şi instituţional al Fundaţiei "România de Mâine", un nou model de aplicare şi exprimare a valorilor sociologiei româneşti a culturii".

AMINTIRI-MEMORII-DOCUMENTE

Perioadele istorice de tranziţie sunt cele mai propice reevaluărilor de tot felul, în toate domeniile vieţii social-politice şi spirituale; dar, poate, mai mult decât orice, ele sunt dominate de rescrierea istoriei, obsedate de restabilirea adevărului (sau a "adevărurilor"), de căutarea unor noi linii de tradiţie, de reordonarea galeriei de portrete ale personalităţilor.

Astăzi, în condiţiile deplinei libertăţi a cuvântului scris şi a editurilor particulare (dintre care foarte multe nu sunt, de fapt, decât nişte imprimerii fără nici un discernământ, simple întreprinderi lucrative), asistăm la o inflaţie de **istorii** personale (mai mult sau mai puţin obiective), de **amintiri** care reconstituie fapte şi dialoguri petrecute cu 40-50 de ani în urmă, de **memorii** scrise în fuga condeiului, de **romane-document** care amestecă indistinct realitatea cu ficţiunea...Coroborarea tuturor acestor date, chiar pe computerul cel mai modern, va fi o muncă chinuitoare pentru istoricul de mâine, care va voi să reconstituie faptele şi să deceleze adevărul.

De aceea, considerăm cu atât mai meritorie publicarea unor memorii programatic şi sincer personale cum sunt cele semnate de domnul **Valentin Lipatti** sub numele adresei de la care a pornit aventura sa existenţială cu 70 de ani în urmă: **Strada Povernei 23** şi apărute de curând la **Editura Garamond.**

Deşi venea în urma unui nume celebru, domnul Valentin Lipatti şi-a făcut un bun renume de profesor de franceză, în anii '50, la Facultatea de Filologie din Bucureşti, apoi a intrat în mediile diplomatice (mai ales la UNESCO) vreme de peste 25 de ani - sau cum spune chiar domnia-sa, a slujit în "administraţia publică". Mai aflăm acum - din aceste amintiri nu chiar atât de minuţios elaborate cum ar fi meritat bogata experienţă de viaţă - că în anii tinereţii, petrecuţi la Paris împreună cu marele său frate, pianistul Dinu Lipatti, a luat şi lecţii de actorie cu intenţia de a urca pe scena Comediei Franceze, ca alţi câţiva români deveniţi societari ai prestigioasei instituţii de artă: Edouard de Max, Maria Ventura, Jean Yonnel... "Meseriile pe care le-am făcut, - conchide azi autorul -, de profesor, apoi de diplomat, s-au înrudit totuşi cu această primă vocaţie, în măsura în care actorul, profesorul, diplomatul au un mesaj de adresat unui partener, unui public, unui auditoriu." Iar în capitolul-portret la persoana a III-a recunoaşte chiar că ar fi avut "o personalitate de actor de **commedia dell'arte** care nu s-a putut împlini." Sinceritatea autoironică şi puţin cabotin-extravertită conferă, însă, un plus de farmec literar acestor pagini memorialistice puse sub un **motto** din Marguerite Yourcenar: "Unul din puţinele avantaje ale bătrâneţii este de a arunca masca în toate privinţele". Şi într-adevăr, autorul rememorează fapte, întâmplări, convorbiri - cu o sinceritate totală, fie că e vorba de propria sa biografie (de la originea greco-albanezo-oltenă la cele 4 mariaje), fie că explică evoluţia sa social-politică (de la boierimea tradiţională la stânga marxistă), şi cu o detaşare de sine demnă de "străinul" camusian.

Cartea conţine admirabile evocări ale Parisului anilor '30 şi mai ales ale atmosferei bucureştene - cu pitoreşti grădini de vară (unde cântau Maria Tănase sau Fănică Luca), cu cafenele pline de scriitori cu tabieturi cunoscute, cu baruri de noapte sau restaurante-club (cum era Casa Oamenilor de Ştiinţă), punctează evenimente memorabile, istorice, prietenii constante şi nenumărate cunoştinţe efemere.

Cartea aceasta este, în fapt, rodul cursurilor universitare despre clasicismul francez, iar autorul un soi de La Bruyere rătăcit într-un veac în care **caracterele** umane sunt tot mai rare şi, de aceea, trebuie reţinute ca modèle pentru posteritate. Domnul Valentin Lipatti este un excelent caracterolog, care ştie să individualizeze rapid personalităţi dintre cele mai diferite şi să reţină trăsături fizice şi psihice care alcătuiesc portrete vii, uneori poate cam pitoreşti dar exemplare. Galeria umană, românească şi străină, a făcut necesar de altfel şi un **Index al numelor de persoane** în număr de 97 (plus alte câteva care lipsesc).

Istoricul culturii va găsi aici caracterizări pertinente şi întâmplări semnificative despre Mihai Ralea, Alexandru Marcu, George Oprescu, Tudor Vianu, Alexandru Rosetti, Iorgu Iordan, Emil Condurachi, Edgar Papu, Victor Eftimiu, despre profesorii-colegi Ion Brăescu, N.N. Condeescu, Nina Façon şi mulţi alţii, fără a-i numi aici pe prietenii apropiaţi contemporani şi nouă. Li se adaugă o duzină de figuri din diplomaţia românească a ultimelor trei decenii şi din cea internaţională în frunte cu fostul preşedinte UNESCO, René Maheu.

În fine, dar de fapt la începutul cărţii, primele 50 de pagini alcătuiesc o veritabilă biografie artistică a genialului pianist care a fost Dinu Lipatti - o sursă nepreţuită pentru muzicologi -, cu multe date inedite, cu subtile analize care sugerează explicaţii psihanalitice profunde, necesare pentru înţelegerea personalităţii marelui artist, dar şi - credem noi - pentru pătrunderea gândului dincolo de expresia diplomatului-memorialist.

■ Marcel DUŢĂ

MODEL STRĂIN SAU CULTURA AUTOHTONĂ?

SENSURILE MAI ADÂNCI ALE ABORDĂRII "NEOBONJURISTE" A ÎNVĂŢĂMÂNTULUI ROMÂNESC

Eroarea de a lega, îngust şi fără perspectivă pe termen lung, şcoala de producţie au comis-o ţările comuniste; a doua, de a o dezlega complet, au comis-o "ceilalţi", subdezvoltaţii din lumea a treia. Prima aparţine unei gândiri sociale şi didactice depăşite de istorie; a doua eroare aparţine celor care au încercat să "zboare" peste istorie, să "transfere" epoca postindustrială în ţările lor, aşa cum ai importa o maşină sau o linie tehnologică oarecare. Prima greşeală nu avem şanse să o mai repetăm, "nu se poate începe construirea Turnului Babel a doua oară cu generaţiile care au cunoscut eşecul primei încercări", după o axiomă a psihologiei retorice, însă şi pe cea de a doua, căci uităm mereu faptul că ambele aparţin aceluiaşi tip de abordare a modernizării: de la modelul străin la cultura autohtonă.

Să fim bine înţeleşi: este cu totul firesc să se caute soluţii noi la problemele învăţământului unei ţări, luând în considerare experienţa altora, inclusiv, şi mai ales, experienţa cea mai avansată, atunci când ea aparţine ţărilor occidentale. Dar una este să studiezi şi să ţii seama şi alta este să imiţi, să preiei necritic sau la întâmplare, ceea ce vezi la alţii şi ţi se pare reuşit. În ştiinţele sociale se ştie astăzi că ceea ce este bun şi potrivit într-un loc nu este neapărat la fel şi în altul. Occidentul exportă nu numai tehnică avansată (şi are ce exporta în această privinţă), ci şi valori şi comportamente, ceea ce reprezintă o cu totul altă problemă. Ceea ce reproşăm noi "neobonjurismului" este tocmai confuzia planurilor şi slaba cunoaştere a Occidentului, confundarea acestei cunoaşteri cu ipostaza de "turist ştiinţific". Specialiştii Băncii Mondiale au început prin a studia realitatea învăţământului nostru şi au făcut acest lucru cât au putut de bine dar nu erau ei în situaţia de a realiza deplin acest lucru. Ciudat, cercetarea şcolii româneşti nu s-a realizat satisfăcător nici până azi. (Aşa numita "Carte Albă" a învăţământului românesc, de care se face atâta caz, numai aşa ceva nu este). Şi fără această etapă, riscul îndepărtării de realitate, al "reformei în gol" este cu totul real. De aici "dialogul surzilor", demonstraţiile paralele etc. Este oricum straniu să constaţi că specialiştii occidentali sunt interesaţi de realitatea şcolii româneşti, iar cei din propria ţară manifestă acelaşi dispreţ faţă de ea ca în anii '50. La fel de stranii ni se par şi îndemnul la un fel de "cruciade pedagogice" menite să "lămurească" şi să lumineze întunecimea "structurilor didactice vernaculare", discursurile periodice pe teme didactice destinate să îndoctrineze pedagogic şi să impună ideile reformei, clare în capul celor "de la centru". Viziunea de la centru, tributară celei dinspre metropola occidentală (orientală altădată), chiar atunci când este vorba de specialişti adevăraţi, rămâne însă unilaterală. Într-adevăr, de la un moment încolo al evoluţiei istorice, cultura occidentală s-a extins mult, influenţând culturile "marginale"; această extindere nu a fost însă un simplu proces de imitaţie nici măcar în domeniul tehnicii şi al ştiinţei, altfel cum s-ar putea explica progresul unor ţări asiatice (şi nu numai), faptul că "periferia" s-a dezvoltat în Japonia până la depăşirea vechilor centre de difuziune a progresului tehnic? Nu imitaţia modelelor a dus la succes, ci prelucrarea modelelor şi valorizarea maximă în contextul culturii proprii, iar, în final, depăşirea lor. La sfârşitul anilor '80, Europa de Est, lumea comunistă în general şi-au pierdut brusc "grila critică" prin care filtrau influenţele externe, ca urmare a "eşecului marelui proiect comunist de evoluţie a lumii" şi, prin spărtura creată, au dat năvală neobonjuriştii întârziaţi ai acestei părţi de lume. Rămasă la dispoziţia influenţelor "globale şi totale", Europa de Est face azi eforturi pentru a-şi reveni. Este rea "periferia imperiului" (indiferent cu care din ele ne-a blagoslovit istoria), dar nu este cu mult mai bună nici "mahalaua metropolelor". Neobonjurismul didactic ne prezintă soluţia a doua ca pe una superioară în mod absolut (de unde şi efortul de imitare a modelelor), dar felul lor nu depăşeşte ceea ce am putea numi "bişniţă în sfera învăţământului". Ne vând "idei expirate" şi "complexe culturale de la solduri", scheme de gândire prăfuite, se laudă cu paşapoartele pline de vize ca semn al culturii lor turistice în sfera didacticii şi se autoproclamă apostolii chemaţi să fericească şcoala românească. Neobonjuriştii noştri uită până şi faptul că ceea ce încearcă ei azi în învăţământul românesc este depăşit de experienţa ţărilor subdezvoltate. André Salifou, analizând problemele învăţământului superior din Africa Neagră, remarca în 1983 că "transplantul occidental", suportat de majoritatea ţărilor continentului a fost o eroare. El remarca, pe drept, că nu o ţară (şi cu atât mai puţin un contlnent) trebuie să se adapteze unui model extern, ci exact invers: acesta urmează să se integreze în viaţa diferitelor popoare în forma potrivită nevoilor acestora. În aceeaşi manieră tratează problema Juan Carlos Tedesco, vorbind despre experienţa Americii Latine, Omer M. Osman, despre lumea arabă şi S. C. Goel, despre Asia. Cel puţin asupra unora din aceste studii ar fi însă necesar să stăruim ceva mai îndelung şi într-un context analitic mai precis.

■ Nicolae RADU

CRIZA DUNĂRII

Condiția actuală - "de jure" și "de facto" - a marelui fluviu internațional

Teme în dezbatere

Marele savant român, Grigore Antipa, căruia îi datorăm una dintre cele mai reușite lucrări privind fluviul "Dunărea și problemele ei științifice, economice și politice" (București, 1921) și unul din cei mai destoinici apărători ai intereselor românești la Dunăre, afirma: "Cine vrea să priceapă chestiunea Dunării, trebuie să priceapă mai întâi fluviul și viața lui, căci înainte de a fi o chestiune politică ea este o chestiune de geografie fizică, economică și comercială". Iar mai departe: "De Dunăre și de Carpați se leagă întreaga viață a poporului nostru", motivând aportul său în menținerea legăturilor noastre cu celelalte popoare europene din Apus și din Centrul Europei, Dunărea fiind o cale care prin Marea Neagră ne pune în contacte comerciale cu țări de pe alte continente.

ISTORIA FLUVIULUI SE REPETĂ?

În vâltoarea evenimentelor internaționale ce se succed cu repeziciune și, din păcate, nu în sens pozitiv, cum speram cu toții odată cu încetarea "războiului rece", ci în sens negativ, Dunărea este atrasă, din ce în ce mai mult, spre centrul acestei vâltori aducătoare de nori negri la orizont. Istoria fluviului se repetă, oare? Ori de câte ori apar conflicte armate europene, Dunărea trebuie să fie obiect direct sau indirect al acestora? Iar atunci când se încearcă a fi luate anumite măsuri, acestea trebuie să privească numai anumite sectoare ale fluviului? Să ne reamintim doar câteva momente din istorie: Imperiul țarist devine țărmurean al Dunării în urma Tratatului de la București din 1812; prin Tratatul de la Ackerman (1826) primește și brațul Sulina iar prin Tratatul de la Adrianopole (1829) preia și brațul Sf. Gheorghe, Turciei rămânându-i posesia numai a malului drept al acestui braț. Trebuie făcută precizarea că, din momentul ajungerii la malul Dunării (1812), brațul Chilia devine inaccesibil celorlalte state. Momentul 1948 repetă pe cele anterioare, de data aceasta, imperiul sovietic impunând textul Convenției de la Belgrad, în vigoare și azi. Au fost înlăturate celelalte state neriverane (Anglia, Franța, Grecia, Italia și Belgia, părți la Convenția din 1921), precum și două state riverane (Austria și Germania), ultima nefiind nici azi parte la Convenție și participând doar la lucrările Comisiei Dunării, cu statut de observator. Scopul urmărit în toate momentele mai sus amintite era același: dominația și controlul asupra marelui fluviu european, folosirea acestuia nu numai în scopuri economice, ci și în scopuri politice și strategice. Aceeași atitudine și aceleași scopuri le-au urmărit și imperiul austro-ungar în perioada sa de glorie, măsurile dictate de la Viena privind numai Dunărea de la Mare până la Porțile de Fier, și nu mai departe, iar mai târziu (1939-1945), Germania nazistă a pus stăpânire pe întreaga Dunăre de la izvoare până la Marea Neagră.

Și iată-ne ajunși în situația de a compara ce a fost și ce se întâmplă sub ochii noștri. Presa mondială și cea română, analiști de profesie sau amatori, oameni politici și, îndeosebi, radioul și televiziunea ne inundă zilnic cu știri și comentarii referitoare la situația din fosta Iugoslavie și la cea de pe Dunăre. Este greu, chiar foarte greu, ca din acest conglomerat de informații, omul neavizat să înțeleagă fenomenul iugoslav și fenomenul Dunărea, legătura între ele, cauzele și, îndeosebi, cine sunt cei care "tulbură apele". În noul context european, Dunărea a intrat, deja, într-o criză acută. Mediile de informare își pun întrebarea ce se întâmplă azi pe Dunăre, când embargoul stabilit de Consiliul de Securitate ia amploare nu în sens pozitiv și aceasta nu din vina României, țară dunăreană care a făcut și face cele mai mari eforturi cu costuri enorme economice și politice. Din știrile, din diferite surse, difuzate de massmedia națională și internațională, se degajă o confuzie între două instituții de drept internațional - embargoul și blocada. Blocada este un act de război în timp ce embargoul nu are nimic comun cu actul de forță. Spre deosebire de embargou, blocada poate fi impusă, atât în apele libere cât și în cele naționale prin forță. Din această cauză, embargoul implică serioase greutăți în aplicarea lui, îndeosebi pe fluviile internaționale.

Norma de drept internațional privind obligațiile asumate de state consacră principiul bunei credințe și nu pe cel al controlului executării acestor obligații. Cu toate acestea, România a admis controlori străini pentru observarea aplicării embargoului. Interesant este faptul că acest control a fost stabilit, inițial, numai de la Galați până la frontiera iugoslavă, ceva similar cu ceea ce făceau altădată imperiul austro-ungar și imperiul țarist, Dunărea de sus și brațul Chilia fiind excluse de la anumite restricții. O măsură luată de un forum de talia O.N.U. nu putea fi parțială, pentru a nu spune părtinitoare, fiind ulterior corectată prin extindere la Ucraina și Ungaria. În mod normal și corect, o atare măsură trebuia să cuprindă și sectorul de Dunăre din Austria și Germania, întrucât, pe Dunăre, se navighează atât în amonte, cât și în aval, iar mărfurile supuse embargoului pot veni din ambele sensuri (dintr-o parte, petrol iar din cealaltă, armament ș.a.m.d.).

Refuzăm să credem că aceasta va fi evoluția viitoarelor evenimente într-o nouă Europă. Libertatea de navigație pe fluviile internaționale este consacrată de toate reglementările internaționale în vigoare.

Cum poate fi explicat refuzul unui organism ONU ca niște barje goale, sârbești, să circule pe Dunăre spre țara lor? În baza cărui articol din Carta ONU există o competență dată ONU privind libera navigație pe fluviile internaționale? Este drept că, ulterior, ONU a revenit, punând capăt unui abuz de drept. De ce, oare, era nevoie de un acord al O.N.U.? Se construiesc cu perseverență precedente pentru noi norme de drept internațional fluvial, astfel cum se încearcă și în dreptul umanitar?

NOI NORME DE DREPT INTERNAȚIONAL FLUVIAL?

Atât dreptul internațional fluvial, cât și cel umanitar s-au format mult înainte și în afara mecanismelor O.N.U. Amândouă sunt componente ale Dreptului Internațional Public, având ca principali subiecți statele suverane, și nu admit discriminări de nici un fel. Pe un fluviu internațional sunt libere să circule navele oricărui stat cu respectarea regulilor stabilite de convențiile în vigoare privind fiecare fluviu din această categorie, după cum în dreptul umanitar ajutorul și asistența se acordă victimelor, indiferent cărei părți din conflict aparțin. Atenuarea suferințelor umane se face fără nici o discriminare. Iată motivul pentru care reținem aspectul că O.N.U. are niște atribuții bine stabilite de Cartă și că orice încercare de depășire a acestora nu va fi în interesul menținerii păcii, principalul obiectiv pentru care organizația a fost creată. Pentru a nu greși, atât O.N.U. cât și guvernanții statelor ar trebui să consulte întotdeauna, înainte de a fi luate decizii, specialiștii, profesioniștii în materie și nu politicieni "de ocazie" care se pricep la toate.

Dacă O.N.U. ar fi acordat un sprijin politic eficient organismelor umanitare internaționale, neutre și imparțiale, rezultatele ar fi fost cu totul altele decât cele de azi. Un specialist de bună credință nu va putea afirma că dreptul internațional umanitar permite folosirea forței în aplicarea sa sau că un embargou, pentru un stat riveran unui fluviu internațional, este posibil de aplicat dacă măsurile luate nu privesc toate apele fluviului și toate porturile aflate pe malurile acestuia.

Apreciem corectă poziția ministrului de externe român în sensul că embargoul nu dă drept la folosirea forței militare, la pierderi de vieți omenești sau la pagube inutile, cu atât mai mult, adăugăm noi, la catastrofe ecologice ce pot fi provocate de către navigatorii ce refuză să se supună măsurilor aplicate, prin deversarea în fluviu a unor mari cantități de hidrocarburi, cu efecte nocive incalculabile.

Nu putem împărtăși teza exprimată de premierul bulgar, într-un interviu, potrivit căruia rezoluțiile Consiliului de Securitate ar înlocui convențiile internaționale. Nici o normă din Cartă sau de drept internațional nu a conferit o atare autoritate juridică rezoluțiilor Consiliului de Securitate, neexistând nici precedente în materie. Trebuie respinsă ferm opinia acelora care susțin că România ar trebui să oprească navele supuse embargoului prin forță.

Prezența unor nave militare pe Dunăre este mult mai complicată decât pare. Schimbarea pavilionului unei nave nu este o problemă tehnică - de înlocuit un drapel cu altul - ci o problemă bine reglementată de normele dreptului internațional maritim și fluvial. Evitarea prezenței acestora pe Dunăre ar fi fost de dorit.

Acestea ar fi doar o parte din aspectele ce se pun în legătură cu întrebarea - "Ce se întâmplă astăzi pe Dunăre. Ce va fi mâine?" Greu de întrevăzut. Perspectiva unor noi reglementări internaționale privind bătrânul fluviu apare și mai îndepărtată. Aceasta nu ne dă dreptul, însă, să rămânem "liniștiți" și cu atât mai mult "pasivi" într-o problemă atât de importantă pentru România, unul dintre statele care trebuie să aibă un cuvânt greu de spus privind viitorul marelui fluviu european cu dimensiuni nebănuite în mileniul trei. Total neliniștitoare este știrea publicată de un cotidian pe data de 8 iunie 1993, potrivit căreia, o navă românească, ce naviga între două porturi românești, ar fi fost oprită de autoritățile bulgare deoarece nu avea autorizația observatorilor O.N.U. să transporte minereu. Să fi dispărut din reglementările naționale și internaționale și termenul consacrat "cabotaj"? Se impune embargoul și în transporturile neinternaționale? Greu de înțeles. În acest caz, dacă se va dovedi că este real, ne aflăm în situația că Dunărea de la Mare până la Porțile de Fier a trecut, în întregime sub controlul O.N.U., iar Convenția din 1948 este pur și simplu, suspendată. De cine? Vom vedea în curând dacă, prin tăcere, statele dunărene vor achiesa la asemenea măsuri fără precedent.

■ Dr. Gheorghe BĂDESCU,
fost DIRECTOR
AL COMISIEI DUNĂRII

DIN PRESA INTERNAȚIONALĂ

DILEMELE OCCIDENTULUI

Publicația germană "Die Zeit" a înserat de curând articolul "Cotitura din 1989 a zguduit și temeliile Occidentului", pe care îl reproducem în formă prescurtată.

Pe zidul Universității din Leipzig este scrisă cu spray următoarea cugetare: "Capitalismul nu a învins, ci este singurul care a mai rămas". Când vede prima oară această inscripție, omul din Occident înghite gălușca. Oare totul este de domeniul trecutului? Oare cotitura din 1989, după 40 de ani de "război rece", nu constituie un triumf, ci doar o victorie palidă a celor care rezistă mai bine? O reflecție mai atentă atenuează într-un fel șocul.

La început, Occidentul a mizat mult pe "rezultatul asimetric" al marelui conflict. În decurs de doi ani, ideologia marxist-leninistă s-a spulberat, Tratatul de la Varșovia s-a prăbușit și s-a destrămat nu numai imperiul lui Stalin, ci și împărăția lui Petru cel Mare. În schimb, sistemul occidental a rămas unitar și integral, aparent de nezdruncinat. Dar, încetul cu încetul, a ieșit la iveală faptul că Occidentul a plătit la fel de scump această victorie precum Uniunea Sovietică plătise puțin mai înainte propria înfrângere.

Nu se poate contesta faptul că și temeliile Occidentului se clatină. Pe neașteptate a început să trepideze tot ceea ce anterior părea a fi o construcție foarte solidă: NATO, CEE, sistemul comercial internațional. Fără îndoială că în 1989 au triumfat principiul democratic și ideea cu privire la economia de piață liberă. Dar partidele, instituțiile și ideologiile care s-au bizuit pe aceasta au pierdut mult din veridicitate, legitimitate și eficiență. Pe planul politicii externe și interne, pe plan economic și spiritual, țările occidentale sunt în criză.

Politica externă. Vechea ordine mondială nu mai este valabilă. În perioada "războiului rece", fronturile, țelurile, prioritățile erau clar trasate, iar ierarhia intereselor era clar definită. Amenințarea impunea apărare, ceea ce necesita unirea în alianțe mai mari și subordonarea față de anumite structuri hegemonice ale securității. Prin dispariția bipolarității a dispărut și disponibilitatea pentru subordonare disciplinară, iar prin anularea vechilor priorități au dispărut și capacitatea și disponibilitatea SUA de a se impune.

Încercarea de a acționa de-sine-stătător slăbește colaborarea; chiar și Europa de la Bruxelles a manifestat anumite tendințe de renaționalizare. Cu cât mai mult se transferă lupta din planul militar pe cel comercial, cu atât mai evidentă este înclinația spre individualitate protecționistă.

Politica internă. Criza internă din societățile democratice este mult mai nocivă decât criza sistemului internațional. Nu întâmplător, această criză apare tocmai în momentul încetării tensiunilor externe. Oamenii au acceptat deficiențele și devierile orânduirii democratice atâta timp cât lupta împotriva comunismului a avut prioritate absolută. În unele țări - de exemplu, Italia - tocmai aceste devieri au constituit o parte a eforturilor pentru subminarea bazelor comunismului. Dar acum - de la Roma până la Tokio - începe să iasă la lumină șubrezenia sistemului.

Pretutindeni apar scandaluri. Pretutindeni există garnituri conducătoare care nu reușesc să facă față problemelor majore și pretutindeni, ca reacție, mulți cetățeni întorc spatele politicii. Aici nu are nici o importanță dacă partidele de guvernământ sunt de stânga sau de dreapta. Este suficient ca, după ani de zile, ele să intre în rutină. În aceste condiții, sporește și mai mult repulsia cetățenilor de rând față de politică - de exemplu, în Germania și Marea Britanie - deoarece opoziția nu se dovedește a fi o forță de atracție.

Aproape pretutindeni, partidele reprezintă instituții învechite din societate. De pe acum, mulți vorbesc și scriu despre "moartea democrațiilor pluripartite." Acest lucru este poate prematur. Încă mai există șanse pentru înfăptuirea reformelor. Popoarele democratice pot fi guvernate dar nu le guvernează nimeni. Francezii sunt dezamăgiți de socialiști și le-au întors spatele.

În Italia și Japonia, societatea insistă pentru elucidări riguroase și transformări politice de anvergură. În America, Bill Clinton încearcă să înfăptuiască o nouă ordine istorică. Deci, există speranțe.

Provocarea economiei. Conjunctura economică îngreunează consolidarea democrației. În toate țările, guvernele sunt copleșite de probleme și zdruncinate din cauza recesiunii. Recesiunea a afectat țările OECD, țări cu piață liberă, tocmai în momentul când în lumea comunistă s-a prăbușit economia planificată.

Probabil că țările industrializate democratice se vor pune pe picioare și de această dată, deoarece recesiunea nu este catastrofală. Dar în actuala conjunctură fragilă se profilează o problemă care încă nu a fost conștientizată la nivelul persoanelor responsabile - posibilitatea de a nu mai avea locuri de muncă și de a se confrunta cu un șomaj structural de proporții. În țările CEE, șomajul se ridică în prezent la peste 11,5 la sută din populația activă - câte trei milioane în Franța, Marea Britanie și chiar în Germania. Aici se întrezărește principalul conflict în viitorul apropiat. Șomajul de masă ca fenomen de durată; oare democrațiile vor putea supraviețui acestui fenomen?

Înțeleapta comentatoare din Germania răsăriteană, Renate Rauch, avea dreptate când afirma: "Un sistem s-a prăbușit, iar celălalt începe să înțeleagă că nu mai poate continua astfel".

REVISTA
OPINIA
națională
TIPOGRAFIA FED
TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
Nicoleta ANGHEL

Costul unui abonament trimestrial este de 600 lei. Plata abonamentelor se face prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația "România de Mâine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972 - B.C.R. - S.M.B.. Abonamente se pot face și prin oficiile poștale din întreaga țară.

Revista "OPINIA NAȚIONALĂ" se află înscrisă în Catalogul de presă "RODIPET" la poziția 2111.

Cititorii din străinătate se pot abona prin "RODIPET" S.A. - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-3129432 sau 3129433, telex 11995 - Piața Presei Libere nr.1, sect. 1 București - România.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului. Sector 4. Telefon 675.68.45

FUNDAȚIA "ROMÂNIA DE MÂINE"

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"

ADMITEREA 1993

UNIVERSITATEA "SPIRU HARET" din cadrul **FUNDAȚIEI "ROMÂNIA DE MÂINE"** organizează la facultățile și colegiile sale concurs de admitere pentru anul universitar 1993-1994, în zilele de **17, 18, 24, 25 și 31 iulie 1993.**

Admiterea se face pe bază de teste psihologice și de aptitudini, precum și teste de cunoștințe de specialitate (scris și/sau oral) la discipline stabilite în principiu de Ministerul Învățământului pentru profilurile (specializările) corespunzătoare din învățământul superior de stat.

Universitatea "Spiru Haret" are în componența sa următoarele facultăți și colegii:

BUCUREȘTI

1. Facultatea de Medicină
2. Facultatea de Stomatologie
3. Facultatea de Farmacie
4. Facultatea de Medicină Veterinară
5. Facultatea de Marketing și Comerț Exterior
6. Facultatea de Management Financiar-Contabil
7. Facultatea de Cibernetică în Economie
8. Facultatea de Matematici Aplicate și Informatică
9. Facultatea de Geografie, Geoecologie și Turism
10. Facultatea de Fizică Aplicată
11. Facultatea de Chimie
12. Facultatea de Biologie
13. Facultatea de Ingineria Protecției Mediului
14. Facultatea de Construcții, Arhitectură, Urbanism și Design
15. Facultatea de Ingineria Structurilor
16. Facultatea de Electromecanică
17. Facultatea de Agricultură și Zootehnie
18. Facultatea de Filosofie și Jurnalistică
19. Facultatea de Științe Politice și Relații Internaționale
20. Facultatea de Limba și Literatura Română
21. Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
22. Facultatea de Istorie
23. Facultatea de Sociologie-Psihologie
24. Facultatea de Pedagogie și Psihologie Școlară
25. Facultatea de Drept și Administrație Publică
26. Facultatea de Arte Plastice
27. Facultatea de Muzică
28. Facultatea de Teatru și Regie de Film
29. Facultatea de Arta Imaginii Electronice
30. Facultatea de Publicistică, Radio, T.V.
31. Facultatea de Educație Fizică și Sport
32. Colegiul de Asistenți Medicali
33. Colegiul de Asistenți de Stomatologie și Tehnică Dentară
34. Colegiul de Geriatrie "Ana Aslan"
35. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
36. Colegiul de Administrație Publică
37. Colegiul de Antrenori și Monitori de Tenis
38. Colegiul de Artă și Tehnică RTV

BRAȘOV

1. Facultatea de Medicină
2. Facultatea de Științe Economice
3. Facultatea de Căi Ferate
4. Facultatea de Geografie-Istorie
5. Facultatea de Psihologie-Pedagogie
6. Facultatea de Științe Juridice
7. Colegiul de Birotică și Secretariat
8. Colegiul de Informatică, Management, Contabilitate și Turism
9. Colegiul de Topografie și Cadastru
10. Colegiul de Monitori de Schi și Antrenori de Tenis

BACĂU

1. Facultatea de Geografie-Istorie
2. Facultatea de Filologie
3. Facultatea de Sociologie-Psihologie
4. Colegiul de Contabilitate și Informatică de Gestiune
5. Colegiul de Drept și Administrație Publică
6. Colegiul de Cadastru și Protecția Mediului
7. Colegiul de Asistenți Medicali
8. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

CRAIOVA

1. Facultatea de Științe Economice
2. Facultatea de Științe Juridice
3. Facultatea de Filosofie-Sociologie
4. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

IAȘI

1. Facultatea de Științe Economice
2. Facultatea de Drept
3. Facultatea de Educație Fizică
4. Facultatea de Filologie
5. Facultatea de Istorie

RÂMNICU VÂLCEA

1. Facultatea de Știința Utilizării Calculatoarelor
2. Facultatea de Informatică de Gestiune și Contabilitate
3. Facultatea de Drept
4. Facultatea de Geodezie, Cadastru și Măsurători Terestre
5. Facultatea de Montanologie
6. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
7. Colegiul de Asistenți Medicali de Balneofizioterapie
8. Colegiul de Administrație, Secretariat și Limbi Moderne

CÂMPULUNG MUSCEL

1. Facultatea de Geografie-Istorie
2. Facultatea de Educație Fizică
3. Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism
4. Colegiul Pedagogic pentru Institutori

BLAJ

1. Facultatea de Geografie-Istorie
2. Colegiul Pedagogic pentru Institutori
3. Colegiul de Comerț, Contabilitate și Turism

ALEXANDRIA

1. Facultatea de Științe Economice

SATU MARE

1. Facultatea de Management Industrial și Consultanță Economică
2. Facultatea de Marketing și Turism

VĂLENII DE MUNTE

1. Facultatea de Economie și Management Montan
2. Facultatea de Istorie
3. Facultatea de Psihopedagogie Specială

Durata studiilor este de 4-6 ani pentru facultăți, 2-3 ani pentru colegii, 1-3 ani pentru învățământul postuniversitar și 3-4 ani pentru doctorat.

Înscrierea candidaților pentru concursul de admitere se face în perioada **10 iunie - 30 iulie a.c.** la secretariatele unităților de învățământ din București și ale filialelor din țară.

Alte informații se pot obține de la secretariatele Universității și ale institutelor din cadrul filialelor Fundației la următoarele adrese și numere de telefon:

BUCUREȘTI: Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, sectorul 4, telefoane: 675.55.98 și 675.40.40/int. 157.

BRAȘOV: Str. Ion Rațiu nr. 2, telefon 092/15.04.37.

BACĂU: Str. Cuza Vodă nr. 6, telefoane 093/11.30.80 și 093/11.12.77.

CRAIOVA: Str. Brestei nr. 3, telefoane 094/16.30.10 și 094/11.89.84.

IAȘI: Str. Mașinii nr. 3, telefon 098/12.67.22.

CÂMPULUNG MUSCEL: Str. Traian nr. 223 și Str. Mărăști nr. 15, telefon 0970/11.533.

RÂMNICU VÂLCEA: Str. Nicolae Bălcescu nr. 26, telefoane 0947/19.041, 0947/18.581 și 0947/11.869.

BLAJ: Str. Vasile Suciu nr.4, telefon 096/71.12.31.

ALEXANDRIA: telefon 091/32.20.35.

SATU MARE: telefon 613.59.09 (București).

VĂLENII DE MUNTE: Str. George Enescu nr. 3, telefon 097/28.28.56.